N°. 52. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 2 Maart.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der ingezetenen, dat, volgens bepaling van Zijne Excellentie den Heere Generaal der Infanterie Opperbevelhebber dezer Vesting, te rekenen van heden, de Poorten dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten *vijf* ure en gesloten des avonds ten *zeven* ure; zullende de Twijfboomen gelijktijdig met de Poorten worden geopend, doch een half uur vroeger dan deze gesloten worden.

BREDA, 1 Maart 1838.

DE ROY.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 27sten Februarij.

De kamer der afgevaardigden heeft gisteren het ontwerp voor den spoorweg van Straatsburg naar Bazel, zoo als het door de pairs veranderd was, met eene groote meerderheid aangenomen, nadat vooral het amendement van den heer *Mauguin* was verworpen geworden, die verlangde, dat voor de eventuele voortzetting van den weg tot aan Lauterburg, waarvan in het cahier van lasten en voorwaarden gesproken wordt, een nieuw ontwerp van wet aan de kamer aangeboden wierd. De kamer heeft daarna de discussien hervat over het ontwerp betreffende de regtbanken van eersten aanleg. Een amendement door den heer *Portalis* voorgedragen, voor de gratuite bediening van het regt aan behoeftigen, gaf tot eene discussie aanleiding die tot in de zitting van heden voortgezet, doch ten laatste verworpen werd.

In de zitting van heden bood de minister van finantien aan de kamer de regeling van het budget van 1836 aan, en deed eene aanvraag van crediet voor de pensioenen der ambtenaren van het ministerie van finantien.

De pairs hebben zich heden met een rapport op petitien bezig gehouden.

— De *Moniteur* houdt de ordonnantie voor de daarstelling van den spoorweg van Bordeaux naar Teste.

— Te Macon is de kandidaat der oppositie, de heer *Mathieu*, tot lid van de kamer van afgevaardigden benoemd geworden.

— De commissie van de kamer, belast met het onderzoek der tweede aanvraag om den heer *E. de Girardin* regterlijk te vervolgen, heeft besloten aan de kamer voor te stellen om de autorisatie daartoe te weigeren, op grond dat de klager, zonder dat de zaak leed, voor de vervolging den afloop der zitting kon afwachten.

— Al de pogingen, die het bestuur heeft aangewend om den jongen prins *Louis Bonaparte* uit Zwitserland te verwijderen, blijken te vergeefs te zijn geweest. De heer *Molé* heeft als laatste middel eene dreigende nota aan het voorzittend kanton gezonden, waarin hij zich op de bepalingen van het Weener-kontrakt grondt, dat aan de leden der familie van *Napoleon* het verblijf in Zwitserland ontzegt. Men heeft hierop geantwoord, dat het fransch gouvernement nimmer op die bepaling had aangehouden, schoon de familie van den Prins *Louis* sedert jaren het kanton Thurgau bewoonde; dat bovendien deze laatste zwitsersch burger was geworden en derhalve niemand het regt had of zoude hebben om hem het Zwitsersch grondgebied te ontzeggen. Hier, te Parijs, heeft men vermeend, dat de pogingen bij het kanton Thurgau afzonderlijk even weinig vrucht zouden dragen, dewijl de Prins, al kreeg men daar voldoening, slechts naar een ander kanton zoude vertrekken, en men zoodoende met al de kantons afzonderlijk zou hebben te handelen. Uit dien hoofde wil men, dat het bestuur van verdere pogingen afgezien heeft en zich vergenoegen zal met de gangen van den jongen Prins te doen bewaken.

— Twee koeriers zijn gisteren van het ministerie van buitenlandsche zaken afgezonden geworden; de een naar Rusland en de ander naar Oostenrijk bestemd. Hunne depeches zegt men dat op de zaken van Spanje betrekking hebben; waaromtrent men wil dat de kabinetten zich thans weder meer dan vroeger bezig houden.

— De benoeming van den spaanschen generaal *Quiroga*, tegenwoordig kapitein-generaal van Kastilie, tot officier van het legioen van eer, waarvan onlangs uit Madrid werd gewag gemaakt, heeft zoowel hier als hier eenig opzien gebaard; sommige leden van het korps diplomatiek zouden zelfs eenige ontevredenheid hebben betoond over deze onderscheiding van een der voornaamste bewerkers van den opstand op het eiland Leon in 1820 bewezen. Thans leest men in den *Phare* van Bayonne, dat de generaals *Quiroga* en *Geronimo* het gezegde kruis ontvangen hebben op voorstel van den franschen gezant te Madrid, den heer *Latour-Maubourg*, als erkentenis-blijk voor de bescherming door hen beide vroeger aan fransche onderdanen verleend, de een toen hij gouverneur van Grenada was, de ander toen hij in het koningrijk Valencia gezag voerde.

— Uit Havre schrijft men, dat de kompagnieschap onder den naam *Oriant* met de commissie van wege de stad Havre benoemd, eene bijeenkomst had gehouden, om den aanleg van den spoorweg door de vallei voor te stellen. De heer *Cockerill* had van zijn kant daarop insgelijks eene bijeenkomst verlangd en de aanleg voor zijne rekening over de hoogten voorgesteld.

— Uit Toulon schrijft men van den 22sten dezer, dat de werklieden van het maritime arsenaal den arbeid hervat hadden. De overheid had beloofd aan hunne klagten regt te doen.

— Het dagblad van Rouaan vermeldt, dat men in den omtrek van St. Evraux een geloodden zwaan gevonden heeft, die een gouden halsband droeg, waarop de woorden stonden: *Ik behoor aan den koning van Napels.* De band was aan een zilversmid voor 12 fr. verkocht.

— Uit Spanje zijn heden geene berigten ontvangen, maar het *Journal des Débats* deelt eene proclamatie mede, in de gewone spaansche correspondentie van dat blad voorkomende, afkomstig van *Cabrera*, als president der provisionele junta van Valencia, welke proclamatie, indien het stuk echt is, zou doen gelooven aan de geruchten die onlangs te Madrid na de terugkomst van den heer *Toreno* verspreid werden, wegens pogingen tot schikking tusschen het gouvernement der koningin en don *Carlos*. De karlistische chef waarschuwt in dat stuk tegen de toenadering der revolutionnairen, die niet dan valstrikken legden, en verzekert zijne soldaten, dat hun monarch *Karel V* nimmer concessien aan den revolutie-geest zoude doen.

— De beurs was heden in het geheel flaauw; de daling was echter van weinig belang. De speculanten schenen weinig tevreden met de keuze der leden aan wie het onderzoek van het voorstel van den heer *Gouin* is opgedragen. De notering was heden (27 *Februarij*): 5 pCt. 109,60; 3 pCt. 79,70; Nap. renten 99,05; Sp. Actien 19¼; Portugal 18; Rom. L. 101⅞.

Nederlanden.

BREDA, den 1sten Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is voorgelezen een koninklijk besluit, waarbij de voorzitter gemagtigd wordt, om de bij art. 82 der grondwet voorgeschreven eeden, om als lid der kamer te worden toegelaten, af te nemen van den heer Jhr. Mr. *J. C. R. van Hoorn van Burgh*, nieuw benoemd lid van wege de provincie Holland. Na het onderzoek zijner geloofsbrieven, welke in orde bevonden worden, en het afleggen van de voorgeschrevene eeden, neemt dezelve zitting. Vervolgens is er overgegaan tot de zamenstelling der afdeelingen voor de maand Februarij en zijn tot derzelver voorzitters en onder-voorzitters benoemd de heeren: 1e afd. *van Rappard* en *Dijckmeester*; 2e afd. *Donker-Curtius* en *Quintus*; 3e afd. *de Jonge* en *Druyvesteyn*; 4e afd. *van Swinderen* en *Luzac*; 5e afd. *Op den Hooff* en *Cats*.

Aan de overwegingen dezer nieuw zamengestelde afdeelingen worden toegezonden de volgende ontwerpen van wet, als:

1°. Een omtrent de uitgifte van losrenten op een gedeelte der schuld, ten laste van de overzeesche bezittingen, tot het doen van voorschotten voor openbare werken. In dit ontwerp wordt voorgesteld, dat het kapitaal van ƒ 30,000,000, zijnde het terug gegeven gedeelte der schuld ten laste van de overzeesche bezittingen, vermeld bij art. 4 der wet van 24 april 1836 (Staatsblad no. 11), bestemd en aangewezen wordt tot voorloopige voorschotten ter goedmaking der kosten, vereischt tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, met een zijtak van Rotterdam naar Utrecht; tot het bedijken en droogmaken van het Haarlemmermeer, en tot het aanleggen en verbeteren van andere werken van openbaar nut; dat op het voormelde kapitaal, tegen vier ten honderd, opleverende eene jaarlijksche rente van ƒ 1,200,000, successivelijk zal kunnen worden afgegeven een kapitaal van 24 millioen gulden losrenten, rentende vijf ten honderd, waarvan de renten onvoorwaardelijk door het Rijk worden gewaarborgd; zullende deze losrenten achtervolgens worden afgelost en vernietigd, naar mate van de uitgifte der aandeelen in de schuld ten laste van de overzeesche bezittingen, rentende vier ten honderd, zoodanig die uitgifte tegen den koers van 94 ten honderd of hooger zal kunnen plaats hebben; dat het meergemelde kapitaal van 30 millioen guldens met de renten van dien tot ƒ 1,200,000, zoo spoedig mogelijk, uit de inkomsten en baten van de voorschreven werken aan het Amortisatie-Syndicaat vergoed en tot het doel waartoe het oorspronkelijk is daargesteld zal terug gebragt worden, behoudende Z. M. zich voor, om, bij vroegere behoefte van het Amortisatie-Syndicaat, in de vergoeding van het meergemeld kapitaal met de renten, of van het dan nog onvoldaan gebleven gedeelte daarvan, te voorzien, door alle zoodanige geldelijke maatregelen, als verder tot dat einde, en ter daarstelling, voltooijing of uitbreiding van de meergemelde werken, onder verband der baten en inkomsten daarvan, bij de wet zullen worden bepaald. — In de memorie van toelichting wordt onder anderen gezegd, dat men eerstelijk heeft besloten tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg van Amsterdam over Utrecht tot Arnhem, in verband met eene voldoende verbetering der rivier boven laatstgemelde stad, of wel, om zoodanigen spoorweg vervolgens, naar mate van de omstandigheden, in nader verband te brengen met de ondernemingen van dien aard in Pruissen; als mede het aanleggen van een zijtak van Rotterdam op Utrecht. Tot het besluit, om zoodanigen weg aan te leggen, is de Regering niet gekomen dan na zeer rijpe overweging van al hetgeen ter zake is dienende, terwijl intusschen de ontwerpen daarvan zijn opgemaakt en beraamd, ten einde de kosten te kennen, die met het een en ander zouden gemoeid zijn. Het ontwerp van een ijzeren spoorweg van Amsterdam, over Utrecht tot Arnhem, in zoodanige rigting als het meest aannemelijk wordt bevonden, is begroot op eene som van ƒ 9,000,000, waarvoor een weg met een dubbel spoor zal kunnen worden aangelegd; en de kosten van een zijtak van Rotterdam op Utrecht, in den hierboven vermelden zin aan te leggen, zijn begroot op eene som van omstreeks ƒ 6,000,000. Boven dien zal men bij eene aanneming van dit ontwerp in staat zijn, bedacht te wezen op de uitbreiding der straatwegen of afwerking van verschillende straatwegen, terwijl daardoor eindelijk ook de droogmakerij van het Mijdrecht tot eenen productiven staat zou te brengen zijn.

2°. Een ontwerp tot voorziening in de buitengewone uitgaven voor het Departement van Oorlog en Marine voor 1838, waarbij wordt voorgedragen, dat, boven en behalve hetgeen voor de meergemelde hoofdstukken op de begrooting voor het jaar 1838 is vastgesteld bij de wet van 23 December 1837 (Staatsblad no. 72), is uitgetrokken, tot voorziening in de uitgaven, die het gevolg kunnen zijn van de buitengewone omstandigheden, waarin zich het Rijk bevindt, de volgende verhooging wordt aangenomen, te weten:

VIII hoofdstuk, Departement voor de Marine	ƒ	750,000,
en X „ „ van Oorlog	„	9,387,700,
te zamen	ƒ	10,137,700,

Verder wordt voorgesteld te bepalen, dat bij het wegvallen der omstandigheden, ter oorzake van welke de credieten in art. 1 vermeld, worden toegestaan, over dat gedeelte waarvan alsdan nog geen gebruik zal zijn gemaakt, niet anders dan ten gevolge van nieuwe wettelijke bepalingen zal kunnen worden beschikt, en dat de middelen tot goedmaking van de credieten, bij het ontwerp voorgedragen, zullen worden bevonden buiten bezwaar der ingezetenen door hetgeen daartoe beschikbaar zal kunnen worden gesteld. Door de Regering wordt, ten aanzien van dit ontwerp in het midden gebragt, dat de omstandigheden, waarin het Rijk verkeert, steeds buitengewoon zijn; en er tot hiertoe bij de Regeering de grootste onzekerheid bestaat, of haar pogingen om opregte pogingen, om dien buitengewonen staat van zaken te doen eindigen, voldoende uitkomsten zullen opleveren, immers tijdig genoeg, om van een grooten en afdoenden invloed op de uitgaven voor het loopend jaar te zijn.

3°. Een ontwerp tot voorziening in de volle rentebetaling van de nationale schuld over 1838, waarbij wordt voorgesteld, dat het tekort op de begrooting van staatsuitgaven voor dit loopend jaar uitgetrokken bedrag van het gedeelte der nationale werkelijke 2½ pCt. rentegevende schuld, waarvan het rijk eventueel zal kunnen worden ontheven voor ieder der halfjarige rentebetalingen, vervallende tot en met ultimo december 1837, door de geldmiddelen der overzeesche bezittingen zullen worden bijgedragen, telkens met eene som van ƒ 4,250,000; dat deze bijdragen plaats zullen hebben bij wijze van leening, om later met de renten, sedert het doen van die leeningen verschenen (welke renten echter nimmer vijf ten honderd zullen kunnen te boven gaan), van de geldmiddelen der overzeesche bezittingen te worden terug gegeven; dat de gelden, tot het doen der voormelde leeningen, gevonden zullen worden door middel van het daarstellen eener schuld, ten bedrage van ƒ 8,500,000, ten laste van de overzeesche bezittingen, waarvan zullen worden afgegeven losrenten rentende 5 pCt., ingaande den eersten April 1838; zullende deze schuld zijn onder denzelfden waarborg voor de renten, en overigens mede van gelijken aard, als die vermeld in art. 1 der wet van 11 Maart 1837 (Staatsblad no. 13).

4°. Een ontwerp van wet, ter intrekking van art. 11, 12 en 13 der wet van 12 Maart 1818, omtrent de uitoefening der geneeskunde. Dit ontwerp behelst de vier volgende belangrijke artikelen:

» Art. 2. De medicinæ doctores, welke tevens den graad van doctor chirurgiæ of doctor artis obstetriciæ verkregen hebben, of die bij eene provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt als heelmeester of vroedmeester geëxamineerd en toegelaten zijn, zullen overal tot de vereenigde uitoefening der genees-, heel- en vroedkunst gewettigd zijn; welke twee laatste vakken, hoedanig ook de titel, tot derzelver afzonderlijke uitoefening verkregen, luiden mogt, dáár elk overal, vereenigd mogen worden uitgeoefend.

» Art. 3. De medicinæ doctores, welke tevens den graad van doctor artis pharmaciæ mogten verkregen hebben, of als apotheker bij eene provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt geëxamineerd en toegelaten zijn, zijn geregtigd om ten platten lande, of in steden door ons, ingevolge art. 6 der wet van den 12den Maart 1818 (Staatsblad no. 16), met het platte land gelijk gesteld, aan hunne patienten geneesmiddelen te leveren en tevens open winkel te houden.

» Art. 4. In de steden alwaar eene plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt gevestigd is, zal het aan de medicinae doctores ontzegd, zoo wel geneesmiddelen aan hunne patienten te leveren als gelijktijdig met de geneeskundige praktijk de artsenijmengkunde uit te oefenen, welken graad of qualificatie zij overigens voor het laatste vak zouden mogen bezitten.

» Art. 5. Aan de medicinae doctores wordt het toegestaan om, op grond van het door hen als zoodanig verkregen akademisch diploma, bepaaldelijk in de hiervoren bij art. 3 omschreven plaatsen, aan hunne patienten geneesmiddelen te leveren, sonder evenwel open apothekerswinkel te mogen houden."

Al deze ontwerpen zijn aan de afdeelingen toegezonden.

Nog is ingekomen eene koninklijke boodschap, waarbij aan de kamer mededeeling gedaan wordt van de toetreding van de Regering van het groot-hertogdom Hessen tot het met Pruissen gesloten traktaat. — Zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken wordt aan de kamer hulde gedaan van een exemplaar der officiele uitgave van de wet, nopens de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie. — Plaatsing in de boekerij.

Van wege de Eerste Kamer wordt kennis gegeven, dat dezelve zich heeft vereenigd met de zeven ontwerpen van wet welke op het laatst des vorigen jaars haar door de Tweede Kamer zijn toegezonden.

Aangenomen voor kennisgeving.

De afgevaardigden van Zeeland hebben schriftelijk kennis gegeven dat zij door de stremming der communicatie verhinderd worden heden ter vergadering te verschijnen. De heer Bruce wordt door ongesteldheid belet.

Een groot aantal verzoekschriften is aan de kamer toegezonden. Een deel derzelve heeft betrekking tot het voorgedragene inkomende regt op de steenkolen. Hetzelve wordt ondersteund en toegejuicht door arbeiders van hooge veenen in de provincien Groningen en Drenthe, door eigenaars van woeste gronden in Drenthe; door verveeners aan de Smilde, door schippers te Groningen en Drenthe, door landbouwers in dezelfde gewesten, enz. Daarentegen wordt zoodanig regt bestreden en als verderfelijk beschouwd door hoofdingelanden te Dordrecht; door distillateurs te Delft; door branders te 's Bosch; door eigenaren eener stoomboot; door ingezetenen der stoomvaartmaatschappij, en anderen. Voorts wordt gerequestreerd om verbetering der rivieren, om een nieuw werktuig in werking te mogen brengen, tot behartiging der belangen van olie-fabrijken, ter gelegenheid van de beraadslaging over het tarief, hetgeen verzocht wordt door olie-fabrikanten aan den Zaan; tot afschaffing van den accijns op den turf, hetgeen door eigenaren van hooge veenen in de provincie Drenthe verlangd wordt; tot behartiging van derzelver belangen, door kassiers te Amsterdam; tot het verkrijgen van finaal ontslag uit de dienst door miliciens der ligting van 1833, nopens de indeeling des rijks in regterlijke arrondissementen en kantons, door het gemeentebestuur van de Oude-Pekel A, tot vermindering der krijgsmagt, door G.

Jagers; en, eindelijk, door wijnkoopers te Zutphen, over hunne belangen. — Alle deze verzoekschriften worden aan de Commissie verzonden.

De heer *Verweij-Mejan* doet aan de kamer hulde van het onlangs in het licht verschenen werk van den heer *Pool*, over de droogmaking van het Haarlemmer-meer. De aanbieder van dit werk verklaart, dat hij in geene beoordeeling, ook niet in eene aanprijzing, van het werk treden wil. Hij gelooft echter, dat men hetzelve de verdienste niet kan onthouden, dat het juist te stade in het licht verschenen is, en het over een zeer belangrijk onderwerp handelt. — Plaatsing in de boekerij; vervolgens wordt de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Door Z. M. zijn, bij besluiten van den 26 en 27sten dezer, gedaan de volgende benoemingen, als:

Tot generaal-majoors, de kolonels *J. W. Gruneboscb* en *H. F. van Teylingen*, leden van het hoog militair geregtshof, met bepaling dat de bevordering zal gerekend worden te zijn geschied op den 19den Februarij ll.;

Tot plaatselijken kommandant van de 3de klasse te Arnhem, de majoor *W. C. W. Senn van Basel*, thans kommanderende het depôt der 9de afdeeling infanterie;

Tot plaatselijken kommandant van de 3de klasse te Leeuwarden, de majoor *J. C. Arensma*, thans plaatselijke kommandant te Arnhem.

Tot 1sten luitenant-adjudant bij het 1ste bataillon der afdeeling mobiele Utrechtsche schutterij, de 1ste luitenant der 18de afd. inf. *W. H. Rappard.*

Terwijl de 1ste luitenant *J. P. F. Francke*, op non-activiteit, weder in zijnen rang en anciënniteit in dienst is gesteld bij de 14de afd. infanterie; en aan den kapitein *W. van der Brugghen*, behoord hebbende tot de 10de afdeeling, nog voor zes maanden het non-activiteits-traktement is verleend.

— Naar men verneemt, zouden onlangs de volgende benoemingen door Z. M. zijn gedaan: tot ridders der militaire Willems-orde 4de klasse de sergeant *H. Pauline*, van het 3de bataillon infanterie van het leger in Oost-Indië, en zulks ter zake van zijne moedige gedragingen gedurende den oorlog op Java van 1825—1830; en tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, jhr. *W. A. Beelaerts van Blokland*, gepensioneerd onder-inspecteur der 2de klasse; *G. Blok de Keth*, luitenant-kolonel, kommanderende het 1ste bataillon der 2de afdeeling Overijsselsche schutterij; *F. C. Gezelschap*, gepensioneerd kolonel titulair, en *A. Zeper*, majoor en kommandant van het 29ste bataillon reserve schutterij.

— Zoo als verzekerd wordt, zoude aan de heeren *von Scharff* en *Rochussen*, welke in het afgeloopen jaar in commissie naar Berlijn zijn gezonden ter zake van onderhandelingen omtrent het tot stand gebragt traktaat van scheepvaart, andermaal eene gelijke commissie zijn opgedragen, ten einde, namens onze regering, te onderhandelen wegens een handelstraktaat met Pruissen.

— Uit 's Gravenhage wordt gemeld dat Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* eergisteren en gisteren met Hoogstdeszelfs vader in de zitting van den Raad van State was tegenwoordig geweest.

Ter gelegenheid van den verjaardag van Prins *Frederik der Nederlanden*, was er gisteren dejeuner bij Z. K. H. en diner ten Hove geweest.

— Men meldt uit Amsterdam dat, naar verzekerd werd, het bezoek, waarmede Z. M. de koning gewoon was de hoofdstad jaarlijks te vereeren, dit jaar eenigermate zou worden vervroegd en men reeds in den loop dezer maand hoopte te hebben den geliefden vorst in het midden der Amsterdamsche bevolking te zien.

— In het *Journal de la Haye* van heden leest men, dat Z. D. H., de zoon van den hertog *Bernard van Saxen-Weimar*, die te Rome ziek is geworden, en wiens toestand zelfs gedurende eenige dagen ongerustheid had ingeboezemd, volgens de jongste bij H. D. H. de hertogin van *Saxen-Weimar* ontvangen berigten, thans in veel gunstiger omstandigheden verkeerde.

— Men verneemt dat bij eene ministeriële decisie is vastgesteld dat de bewijzen van aandeel in de Nederlandsche Handelmaatschappij onderhevig zijn aan het formaatzegel, en niet aan het proportioneel zegel, zoo als vermeld is in de resolutie van 27 Mei 1834. Intusschen is tevens bepaald, dat ten aanzien van voornoemde bewijzen welke reeds met proportioneel zegel gestempeld zijn, op het verledene niet zal worden teruggekomen. De voormelde bewijzen van aandeel, ter registratie aangeboden wordende, is daarop bij toepassing van art. 68, § 1, n°. 51, der wet van 22 frimaire VII, [illegible] verschuldigd.

— In de *Leeuwarder Courant* leest men het volgende: «In den nacht tusschen Zaturdag en Zondag den 17den en 18den dezer, ontstond er ten huize van *Jan Hendriks Stenober*, veenwerker, wonende aan den straatweg bij de Nieuwebrug (terwijl hij met vrouw, drie kinderen en eenen knecht, in diepen slaap gedompeld lag) hevigen brand, waardoor zijne geringe woning met al hetgeen hij bezat, eene prooi der vlammen werd. Het gelukte hem, zijne vrouw met een kind, buitenshuis te brengen; daarop zich met zijnen knecht, die ook reeds buiten was, weder in huis begevende, om ook zijne twee andere kinderen te redden, gelukte het hem, een dezer kinderen zijne wanhopende vrouw toe te reiken, waarbij hij zelven echter deerlijk door den brand beschadigd werd, zoodat niet alleen de kleederen aan zijn ligchaam, maar ook zijne handen aangezigt, haar en wenkbraauwen verbrand zijn; ongevoelig voor eigen lijden, tracht hij nog zijnen knecht met den overgebleven lieveling te redden, breekt venster en raam, daar de deur reeds versperd was, open, doch heeft het hartverscheurend ongeluk, zijn knecht en kind, door rook en vlam verstikt, te zien nedervallen; hulp was er niet meer mogelijk, kind en knecht ziet hij verbranden, en had niet het besef om voor zijne zwangere vrouw en nog overgeblevene kinderen te moeten zorgen, hem opgewekt, dan ook zou de wanhoop een einde aan zijn leven gemaakt hebben. Bewusteloos, maar gewond aan ligchaam en ziel, werd hij door een der buren opgenomen, doch voor zijn herstel was alle vrees; — door geneeskundige hulp hoopt men zijn leven te behouden; dan hoe ellendig is voor hem dit uitzigt: beroofd van goed en bloed, niets, volstrekt niets bezittende, staart hij, door smart wezenloos, op zijne geschokte vrouw en naakte kinderen. Mogt immer het menschlievend gevoel en mededeeling met regt ingeroepen worden, dan is het in dit treurige ongeluk. De uitgever van het *Advertentieblad* te Heerenveen, is bereid de hiertoe afgezonderd wordende giften te ontvangen.»

— In den nacht van maandag op dingsdag jl., is te Zwolle in de jeneverstokerij van de heeren *W.* en *A. Visscher* brand ontstaan; door middel van een viertal spuiten en door den ijver en het goed beleid der ingezetenen, is men denzelven spoedig meester geweest, en was er alzoo een groot onheil voor de stad Zwolle afgewend.

— Te Midwolda, in het vriessche Oldambt, heeft in den avond van den 21sten dezer mede een brand plaats gehad; dezelve ontstond in eene met veel hout en brandbare stoffen gevulde schuur van den wagenmaker *Jan Luppes Stel*, in de kom der gemeente staande en onmiddellijk aan andere huizen belendende; gelukkig was men ook daar spoedig de vlammen meester geworden en had de schade zich alleen bepaald tot het afbranden der voor brandschade verwaarborgde schuur, het omkomen van drie runderen en het verlies van een aanzienlijken voorraad hout, stroo, hooi, enz.

— Verleden maandag is te Leiden door het roomsch katholijke kerkbestuur het bouwen van eene nieuwe kerk met toren aanbesteed, voor eene som van 63,900 gulden. Dit zal de derde roomsche kerk zijn, welke sedert het jaar 1834 binnen Leiden wordt opgerigt.

— Men schrijft uit Luxemburg van den 21sten dezer:

«Z. D. H. de landgraaf van Hessen, gouverneur dezer vesting, heeft gisteren een luisterrijk feest in het Casino gegeven. Dit bal, waarop vele aanzienlijken genoodigd waren, heeft tot laat in den nacht geduurd. Onder de vele luisterrijke en smaakvolle toiletten heeft men een uitmuntend kleed van *gros de Naples* opgemerkt, dat door eene dame gedragen werd, die zelve de zijdewormen had opgevoed en het kluwen ontwonden, waaruit deze schoone stof was zamengesteld. Dit is voorzeker een treffend voorbeeld van geduld en behendigheid, hetwelk aantoont, dat de industrie zich ook in onze luchtstreken met voordeel kan bezig houden met de opvoeding der zijdewormen en met de vervaardiging dier stof.”

— Volgens berigt uit Keulen, stond de Rijn aan de peilschaal aldaar, den 26sten Februarij, des morgens ten acht ure, op 20 voet 1 duim (6,305 el), zijnde het water in het laatste etmaal 2 voet 3 duim (0,706 el) gevallen. Te Emmerik zat den 26sten het ijs nog vast, en was het water toen 24 duim Ned. gewassen.

Ook op de Nederlandsche Waal, Nederrijn, IJssel, Merwe en Lek, werd, voor zoo verre de officiële berigten loopen, nog geene beweging in het ijs bespeurd. Voor Nijmegen ging men nog in den namiddag van den 26sten met paarden en ledige voertuigen over het ijs. In den ochtend van den 27sten, achtte men te Hulhuizen het gaan over het ijs van de Waal reeds gevaarlijk, omdat daarin, hoewel het anders nog sterk was, verscheidene openingen waren gekomen. In den Nederrijn voor Arnhem had het ijs den 27sten des morgens nog eene dikte van 27 duimen, zoodat het reeds 10 duimen was afgenomen. Op de genoemde Nederlandsche riviertakken was het water vrij sterk gewassen. Die aanwas, in verband beschouwd met den val te Keulen, deed vermoeden, dat de ijsdam bij Dusseldorp ruimte verkregen had, zoodat men ook op de monden van de Waal en Benedenrijn spoedig beweging in het ijs te gemoet zag.

Nog verneemt men omtrent den staat van het ijs op onze voornaamste rivieren, de ondervolgende berigten:

De groote brug aan het Oudehoofd te Rotterdam, die den 16den der vorige maand gelegd was, is eergisteren weggenomen, naardien het ijs in de Maas dagelijks in dikte en kracht afnam, en de passage der rivier daardoor hoogst gevaarlijk was geworden.

Te Nijmegen is eergisteren de buitengewone rivier correspondentie in werking gesteld; de dijklegers waren eveneens dadelijk betrokken geworden. De passage over de Waal, voor Nijmegen, werd allermoeijelijkst en zeer gevaarlijk, waardoor dezelve van regeringswege verboden was. De overvaart geschiedde door het opengebleven vak en de gemaakte vaart aan gene zijde der rivier. De was bleef voor Nijmegen toenemen.

Te Arnhem is ll. Zondag het ijs, boven de gemaakte opening tot doorvaart in den Rijn afgebroken en onder het ijs beneden die vaart geschoven, zoodat het vroegere pad onbruikbaar werd.

Te Doesburg werd nog jl. maandag de IJssel bij voortduring gepasseerd; ook te Zutphen zat toen het ijs nog onbewegelijk vast; de passage geschiedde daar echter alleen door het ponteveer; terwijl men te Tiel dien dag nog met zwaar geladen karren over het ijs reed.

De vroeger reeds vermelde opruiming van het ijs op de Maas voor Maastricht heeft zich thans ook verder benedenwaarts uitgestrekt.

Uit Maastricht schrijft men van den 25sten: » Het ijs op de bovenrivier is geheel opgebroken en drijft langzaam af. Naar men hier algemeen verneemt, heeft de ijsgang noch boven-, noch benedenwaarts schade van aanbelang aangerigt. Het water is hier in de laatste 24 uren 1,50 el gevallen en de rivier staat thans op 2 el.”

Van Grave meldt men van den 26sten dezer: » In den namiddag van den 25sten, ¼ voor 4 ure, is het ijs voor deze stad in beweging geweest. Een half uur later zijn de gewone seinschoten van het losgaan der rivier gedaan. Het ijs is slechts kort drijvende geweest, doch toen weder gaan zitten. Des avonds ten half zeven ure is de rivier op nieuw een half uur sterk in beweging en het ijs drijvende geweest, waarna het op nieuw opeengeschoven voor deze stad vast is gaan zitten, en zich heden ochtend, ten acht ure, in dienzelfden toestand bevindt. De hoogte der rivier is 4 el, en dus het water in het laatste etmaal 99 duim gewassen."

En van eergisteren des morgens ten acht ure: » Volgens hier ontvangen berigt, heeft zich een half uur boven de stad een ijsdam in de rivier vastgezet, waardoor dezelve reeds bij den Beerschen Overlaat debordeerde, zijnde de rivier te Cuyk tot 60 duim boven om opgeloopen; het ijs was tot Cuyk opgeruimd, en zit van daar tot voor deze stad en verder nog onbewegelijk vast. Sedert gisteren is het water in de rivier nog weder tot 4,45 el gewassen."

Een berigt uit die stad van twee uren later, luidt als volgt: » Een half uur geleden is het ijs op de rivier voor deze stad, met eene waterhoogte van 4,82 el, in beweging geraakt. De gewone seinschoten werden gedaan. Het ijs is sterk weggedreven. Op dit oogenblik is de hoogte der rivier 4,92 el, en komt er bijna geen ijs meer voorbij."

Ten gevolge van het in beweging zijn van het ijs te Grave en de vermoedelijke werking van het kanaal van St. Andries, is in den nacht van den 26sten op den 27sten, voor zoo veel dit niet reeds had plaats gehad, de buitengewone rivier-correspondentie langs Maas en Waal ingesteld.

Omtrent den Androïde-Klarinettist van den Heer *C. J. van Oeckelen Jr.* alhier, waarvan wij in ons laatstvorig nommer gewag hebben gemaakt, zien wij ons in staat gesteld nog het volgende te kunnen mededeelen:

Dit Beeld, zes voeten lang en in een sierlijk *Troubadours-kostuum* uitgedost, behoort en door zijn Klarinet spel en door zijne veelvuldige ligchaamsbewegingen, in de daad, als *eenig* beschouwd te worden. Geheel door eigen veerkracht werkende, brengt deze Automaat alle toonen door zelf aangevoerden wind op zijn Instrument voort, hetwelk hij met zijne vingeren bespeelt, en zóódanig magtig is, dat de naauwkeurige uitvoering, onder anderen, eener *Rondo* van *Weber*, eener *Fantaisie-Concertante* uit de *Freischütz*, eener *Andante variée* van *Beethoven*, eener *Introductie* met *Variatiën* van *Beriot*, enz. niets te wenschen overlaat; terwijl de voordragt van al zijne stukken met een smaak van uitvoering gepaard gaat, die het menschelijk gevoel alleen tot dus verre slechts eigen was: — het *crescendo*, *diminuendo* en *affectuoso*, wordt met zoo veel juistheid toegepast, dat het den bezielden speler moeite zoude kosten, hierin het onbezielde Beeld te overtreffen.

Zoodra de Heer *van Oeckelen* aan het *Piano* heeft plaats genomen om den Klarinettist bij zijn *obligaat* te accompagneren, stelt zich de Automaat in beweging, wendt hoofd en oogen in 't ronde, terwijl geheel het ligchaam op de natuurlijkste wijze die beweging volgt; na deze rondschouwing, keert hij het gelaat naar den Piano-speler, als om hem het teeken tot den aanvang te geven; nu brengt hij zijn Instrument, zoo 't schijnt, ter bevochtiging van het riet, tusschen de lippen, en herhaalt dit een paar malen; daarop begint hij zijn solo, onder al die eigenaardige bewegingen van hoofd, oogen, mond en ligchaam, het zij ieder afzonderlijk, het zij in zulk eene gepaste vereeniging, dat men bij den meest-geoefenden Klarinetspeler geene meerdere juistheid, geen beter uitgedrukt gevoel, geen hoogeren nadruk, met één woord geen krachtiger en tevens wegslepender behandeling van het Instrument zal kunnen waarnemen. Zoodoende, maakt hij dan ook van 32 toonen, in allerlei beweging, en bij de moeijelijkste passages, met het meeste gemak in embouchuur en vingerzetting, gebruik; — heeft intusschen, nu en dan, het Piano eenige maten solo, zoo ziet men den Klarinettist niet slechts zijne rust met de lippen volgen, maar hoort hem die zelfs zachtkens intellen.

Een driejarige arbeid heeft aan dit Kunstwerk eene volmaaktheid gegeven, die den Uitvinder en Vervaardiger de hoop doet voeden, dat alle hoogschatters der edele Werktuigkunde daarvoor eene belangstelling zullen toonen, geëvenredigd aan de geestdrift die hem onder de zamenstelling er van onafgebroken bezield heeft.

De heer van Oeckelen zal een ieder in de gelegenheid stellen, om zich te overtuigen, dat louter kunstbewerktuiging, en geene andere bedriegelijke tusschenkomst, dezen Automaat bij zijn spel en handelingen bestuurt.

De beraadslagingen over de verordening op de jury in de belgische kamer van afgevaardigden, hebben ook eergisteren en gisteren geen voortgang kunnen hebben, daar er dagelijks minder leden opkomen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (28 *Februarij*) waren genoteerd: Belg. 102¼; O. Met. 106⅝; Sp. Ard. 18⅜; Diff. 5⅝; Nap. r. 93¼; Sic. 90¾; Rom. L. 101⅝, 101; dito Cert. te Antw. 100¼; Braz. 75; Wisselk. op Amst. en Rott. ⅞ pCt. pr. pap.

De duitsche berigten die wij heden hadden behooren te ontvangen, zijn ons, uit hoofde der late aankomst van den duitschen post door den toestand der bovenrivieren, weder niet geworden. In plaats daarvan, ontvangen wij de duitsche berigten van eenen dag vroeger waaruit, onder anderen blijkt, dat Z. H. de paus den 12den dezer in een geheim consistorie tot kardinaal-priesters had benoemd den aartsbisschop van Ravenna, *Falconieri Mellini*, den beroemden *Angelo Mai*, den bisschop van Orvieto *Francesco Oriali* en den custos der vatikaansche bibliotheek, *Giuseppe Mezzofanti*, en tot kardinaal-diakens, den gouverneur van Rome, *Luigi Ciacchi*, alsmede den presidente delle armi, *Giuseppe Ugolini*. Bij deze gelegenheid waren ook *vijftien* bisschoppen benoemd. — Omtrent den staatkundigen toestand van Egypte leest men in de Augsburger Courant een brief uit Cairo van den 20sten Januarij, waarin gezegd wordt dat de geluksstar van *Mehemed*-ali begon onder te gaan. Arabie nam eene houding aan die dreigender was dan ooit; *Mehemed* leed aldaar verliezen, die met den hongersnood en de armoede des lands en de verwarring in het bestuur wedijverden om hem de onherstelbaarste slagen toe te brengen. In Yemen, waar een neef van *Mehemed*, *Ibrahim*-pacha, bevel voert, hadden de Arabieren mede zijne krijgsmagt geslagen en tot alle werking buiten staat gesteld; terwijl te Sennaar ook niets minder dan rust en vrede heerschte; bij dit alles werden de maatregelen die *Mehemed* te werk wilde stellen, tot tuchtiging van de Arabieren en Abyssiniers, gedurig door de Engelsche staatkunde verlamd.

Volgens de Londensche berigten tot den 26sten, over Belgie ontvangen, had men aldaar brieven uit New-York tot den 1sten dezer maand, die eenigen gunstigen invloed ter beurze hadden [illegible]. Nadat de Kanadasche [illegible] hadden, [illegible] Sugar-Island zijn ingescheept, alwaar de amerikaansche overheden hun genoodzaakt hadden de wapenen neder te leggen en ten hunnent terug te keeren. — Montreal had veel geleden door eene overstrooming die den 21sten Januarij aldaar had plaats gehad; alsmede door eenen zwaren brand die den 29sten een aantal huizen had in de asch gelegd. — De *Times* verzekert dat de braziliaansche regering eene leening van 750,000 ponden sterling te Londen wenschte tot stand te brengen, tot voldoening harer schulden jegens Portugal.

— Den 26sten waren te Londen genoteerd: [illegible] 92⅝, ¾; Ned. W. S. 2½ pCt. 53⅜; 5 pCt. 103, 102⅝, 103⅛; Spanje Ard. 19⅝; Pass. 4¼; Diff. 7⅞; Port. 5 pCt. 27½; 3 pCt. 18⅝; Braz. 74¼.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (28 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld. 2½ pCt. 53 5/16, ⅜; dito 5 pCt. 101⅞; Kansb. *f* 22 11/16; Amort. Synd. 4½ pCt. 94 5/16; dito 3½ pCt. 78; Handelm. 180½, ¾, ¼, ½; O. I. 5 pCt. 99 5/16; Ardoin 85 £ 18⅜; Met. 5 pCt. 102⅞; Col. 20; Braz. 75.

** Heden morgen ten 2 ure overleed onze waarde en teedergeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw TRIJNA PIETERSE VAN VOURICK, laatst Wed. van den Heer BASTIAAN PIETERSE LUCAS, in den Ouderdom van 80 jaren en 4 maanden.

Breda, 28 *Februarij* 1838.

C. VAN TOOREN, Pz.
Uit aller naam.

Menagerie.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat, op morgen (Vrijdag avond), om 7 ure, de groote Exercitiën van den Heer MARTIJN zullen plaats hebben, en dat bij de middagvoeding den IJSBEER een BAD zal gegeven worden, en met levendige VOGELEN zal worden gespijsd.

CORN. VAN AKEN.

Er wordt, terstond te aanvaarden, te huur aangeboden een aangenaam BUITENVERBLIJF, aan het *Huis ten Bosch* annex, doch met geheel afgezonderde Ingang en afsluiting, vrijen Tuin met goede Vruchtboomen, Perzikenheining en Moestuinen; de woning bevat twee ruime Zitkamers, daarenboven vier goede Slaapvertrekken, benevens Boden-Kamers, Keuken, Provisie-Kamer, [illegible] Stalling voor drie Paarden en Koetshuis, [illegible] zende eenig Bouwland, [illegible] Te bevragen bij den eigenaar, F. TWISS, te *Breda*.

De Notaris G. C. STRUIJK VAN BERGEN, residerende te *Dinteloord*, zal, als daartoe regterlijk benoemd, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het Kanton *Oudenbosch*, en ten verzoeken van de Erfgenamen van wijlen LAURENS LEEST, te *Dinteloord* gewoond en overleden publiek Verkoopen, op Woensdag den 7. Maart 1838, des voormiddags ten [illegible] ure ten huize van [illegible] P. KERBOX, [illegible]

Een HUIS, SCHUUR, TUIN en ERF, [illegible] staande en gelegen te *Dinteloord*, op de [illegible] bekend onder F. Nommer 285, 286, 287, 288, 289 en 290, groot 5 Roeden 27 Ellen.

En op Donderdag den 8. Maart 1838, des morgens ten 10 ure ten verzoeke als vore, ten Sterfhuize van gemelden LAURENS LEEST, publiek Verkoopen alle de Roerende Goederen door hem nagelaten, Bestaande in: 3 Bedden met toebehooren, Vriesche Huisklok, Tafels, Stoelen, een Bruin Kasje, Spiegels en Schilderijen, Galeijen en Aardewerk, Wollen en Katoenen [illegible] kens, en wat verder te Koop zal worden gepresenteerd.

Te Breda bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.